

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa K. B.
przeciwko [...] Towarzystwu Ubezpieczeń [...] S.A. w W.
o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 maja 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 4 kwietnia 2013 r., sygn. akt VI ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę
180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2013r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację pozwanego [...] Towarzystwa Ubezpieczeń [...] S.A. w W. od wyroku Sądu pierwszej instancji uznającego za niedozwolone i zakazującego stronie pozwanej używania w obrocie z konsumentami opisanych szczegółowo w sentencji postanowień wzorca umowy dotyczących pobierania opłat likwidacyjnych w razie odstąpienia ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia.

Sądy obu instancji uznały postanowienia te za niedozwolone z uwagi na brak w umowie definicji opłat likwidacyjnych oraz informacji z jakiego tytułu są pobierane, jakie świadczenia wzajemne strony pozwanej są nimi objęte i jakie elementy wpływają na ich wysokość oraz nie wykazania ich funkcji kompensacyjnych w wyniku nie powiązania wysokości opłat z ponoszonymi kosztami ani ryzykiem ekonomicznym, co uniemożliwia konsumentowi ocenę ich charakteru oraz zasadności pobrania w określonej w umowie wysokości. Sądy wskazały też, że żadne przepisy owu, w tym także zakwestionowane postanowienia umowy, nie przewidują w razie wcześniejszego rozwiązania umowy zwrotu części składek za niewykorzystany okres ubezpieczenia, co sprzeczne jest z art. 813 § 1 zd. 2 k.c. i narusza zasadę ekwiwalentności świadczeń oraz równości praw i obowiązków stron umowy.

W skardze kasacyjnej opartej na pierwszej podstawie strona pozwana jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołała przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt. 1 k.p.c. wskazując, że w sprawie występują trzy istotne zagadnienia prawne: a) jaki jest charakter umowy ubezpieczenia na życie zawartej z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, b) jaki jest charakter opłaty likwidacyjnej i czy jej wysokość – jeżeli ma nie naruszać interesów konsumenta i dobrych obyczajów - powinna stanowić równowartość kosztów ponoszonych przez ubezpieczyciela, c) czy może być uznane za niedozwolone postanowienie umowne tylko z tego powodu, że nie powtarza pewnych regulacji wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa?.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W świetle powszechnie przyjętej wykładni art. 398⁹ § 1 pkt.1 k.p.c., określona w tym przepisie przesłanka przedsądu występuje wówczas, gdy prawidłowe rozstrzygnięcie sprawy zależy od rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy istotnego zagadnienia prawnego o charakterze także uniwersalnym, powstałego na tle określonych przepisów prawa, wywołującego poważne i istotne kontrowersje oraz rozbieżne oceny prawne, a mimo to nie rozstrzygniętego jeszcze przez Sąd Najwyższy (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r., niepubl.).

Zagadnienia prawne wskazane przez stronę pozwaną nie mają takiego charakteru. Pierwsze dwa zostały już bowiem rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, który w analogicznej sprawie I CSK 149/13 dokonał w wyroku z dnia 18 grudnia 2013 r. (jeszcze nie opublikowanym) oceny zarówno charakteru prawnego oraz celu umowy ubezpieczenia na życie zawartej z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym jako umowy mieszanej z elementami umowy ubezpieczenia na życie i umowy o inwestowanie kapitału, jaki i charakteru prawnego opłaty likwidacyjnej i jej przeznaczenia oraz warunków, jakie powinny spełniać postanowienia wzorca umowy dotyczące takiej opłaty, by nie naruszały interesu ubezpieczającego konsumenta i nie były sprzeczne z dobrymi obyczajami, w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Podkreślić należy, że stanowisko zajęte przez Sąd Apelacyjny w rozpoznawanej obecnie sprawie dotyczące przyczyn uznania za niedozwolone określonych postanowień wzorca umowy stosowanego przez stronę pozwaną, nie pozostają w sprzeczności ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zajęтым we wskazanym wyżej wyroku.

Trzecie zagadnienie zostało natomiast sformułowane w oderwaniu od okoliczności faktycznych i prawnych rozpoznawanej sprawy, gdyż niewątpliwie Sąd Apelacyjny nie uznał zakwestionowanych postanowień umowy za niedozwolone tylko dlatego, że nie powtarzają regulacji zawartej w art. 813 § 1 zd. 2 k.c., lecz wskazał kilka przyczyn, a tę tylko jako jedną z nich. Uznanie, że okoliczność ta nie prowadzi do uznania wzorca umowy za niedozwolony, nie miałoby zatem wpływu

na rozstrzygnięcie sprawy, a jak wskazano wyżej, tylko rozstrzygnięcie kwestii koniecznych do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy może być przedmiotem zagadnienia prawnego, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt.1 k.p.c.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

[aw]